

Pieaugušo cilvēku reps. Artura Skuteļa albuma 'Lavīna' apskats

Mārtiņš Pavasaris
Apskatnieks

Reperis Arturs Skutelis ir noslēdzis darbu pie sava astotā studijas albuma ar ambiciozu nosaukumu "Lavīna". Kādā intervijā pats autors norādīja, ka šis ir albums procesā. Tas nozīmē, ka ticis izdots pa vienai dziesmai, nevis kā vienots ieraksts vienā piegājienā. "Lavīnas" process sākās 2018. gada otrajā pusē, un šodien tas beidzot ir oficiāli iegrāmatots Latvijas mūzikas kartotēkā.

Cik ambiciozs ir nosaukums, tikpat ambiciozs ir arī albuma vāciņa noformējums, kā autors ir Emīls Kālis. Fotokolāža, kuras pamats ir renesanses laika mākslinieka Hieronīma Bosa darbs "Pasaulīgo baudu dārzs". No monumentālās Bosa gleznas izmantota daļa, kurā attēlota elle, tajā klausītāju ved iekšā vīrs melnā mētelī un hūtē.

Ar šo atsauces uz pasaules mākslas mantojumu nebeidzas. Visa albuma garumā Arturs Skutelis pieskaras vairākiem kultūras dižgariem, piemēram, Brodskim, Prustam, Hemingvejam, Blaumanim un kaudzei citu.

Nevis tāpēc, ka forši rīmējas, bet tāpēc, ka autors pārzina konkrēto cilvēku veikumu, kas attiecīgi ļauj lietderīgi izmantot viņus, lai paspīlgtinātu savu stāstu. Jo labāk orientējies šādās "fiškās", jo vieglāk un aizraujošāk tev būs klausīties šo albumu. Arturs Skutelis nekautrējas spēlēt teritorijā, kas liek nopauzēt dziesmu un "ieguglēt" dzirdēto, lai saprastu, par ko ir stāsts.

*"Bez garām runām tā kā brāļu Limjēru filmas
man vajag pretoties – tas izklausās jēgpilni."*

Es nezina, kas ir brāļi Limjēri, kas pieminēti dziesmā "Kuš", pirms "neieguglēju". Tu zināji? Tāpat neiztikt bez asprātīgām atsaucēm uz popkultūru, piemēram, dziesmā "Kaķis baložu barā":

*"Bez narkotikām, jā, bet vienmēr uz striņas –
tā kā Merilas vīrs."*

Dziesmā "Atmiņu frontē bez pārmaiņām" pieminēts arī latviešu teātris:

*"Un pat ja Dieviņš atkal ir pillā
un motivācija ir mazāka par šinšillu."*

Tehniski labs izpildījums un sarežģīti atskaņu vingrinājumi dzirdami ik uz soļa. Paskat, vēl viens elegants piemērs no dziesmas "Pēdējie bohēmas akordi":

*"Džins ar toniku.
Es nedzeru, ne, ne, man tā ir disharmonija,
bet šoti ātri kā instastoriji,
un pacani kļūst skaļāki par filharmoniju."*

Par albuma muzikālo noformējumu parūpējušies "the usual suspects" ("parastie aizdomās turamie") ansis, Oriole, 181h, NiklāvZ un Rihards Štrauss. Gadiem ilgi kopta draudzība un kopīgs darbs pie daudziem projektiem ir ļāvis producentiem atrast Arturam Skutelim organisku skanējumu. Skutelis dziesmās izmanto ritma maiņas, kā arī iedzied atsevišķas epizodes, tā patīkami papildinot rečitatīvu.

Teksts nav uzlīmēts uz bīta, bet gan atrasta veikla saspēle ar pavadījumiem. "Lavīna" iztikusi bez "autotune" un mūsdienu repā dominējošajiem "trap" elementiem, kopumā liekot tam skanēt pēc repa zelta laikmeta ieraksta.

Albumā dzirdami vairāki viesmākslinieki – aktrise Agnese Cīrule, DJ Vinvins, grupas "Tvērumi" mūziķes Dita Frīdenberga un Alise Golovacka, kā arī reperi Idus Abra un ansis.

Veikumam nav daudz vājo pušu. Būtībā tas ir pamatīgi nostrādāts un daudzdimensionāls albums. Kā švakākais elements jāizceļ dziesma "Varbūt reprezents", kurā dzirdami arī ansis un Idus Abra. Šī dziesma nepiestāv albuma konceptam, ko pats autors aprakstījis šādi: "Balansējot starp nomodu un sapni, sapni un murgu, galvenā varoņa dažādie apziņas stāvokļi vijas cauri 21. gadsimta reālījām, pārdzīvojumiem un identitātes meklējumiem."

Vai šis gabals ierindojas vismaz "top 10" jaudīgāko latviešu "reprezentu" sarakstā? Stipri šaubos. Kā tieši šī dziesma papildina albumu, man nepalika skaidrs, bet viss uz šīs pasaules nav jāsaprot.

Sensenos laikos Edavārdi dziesmā "Reprezents 3" izmeta šādu rindu: "Es jau drīz rīmēšu dziesmas ar dziesmām."

Arturs Skutelis ar savu jaunāko albumu ir panācis šīs idejas nākamo līmeni. Ir sarīmēts albums ar albumu. Šajā gadījumā "Lavīna" ir sarīmēta ar "Manī mīt". Darbs atšķirībā no "Manī mīt" nav pagrieziena punkts, bet gan ceļa turpinājums, kurā viscaur jūtams nobrieduša mākslinieka rokraksts.